

Samfunnsøkonomiske konsekvenser av Multippel sklerose (MS)

Menon Economics

16. august 2023

Erlend Skogli, Caroline Halvorsen &
Christina Lønstad

RAPPORT
SAMFUNNSØKONOMISKE KONSEKVENSER AV
MULTIPPEL SKLEROSE

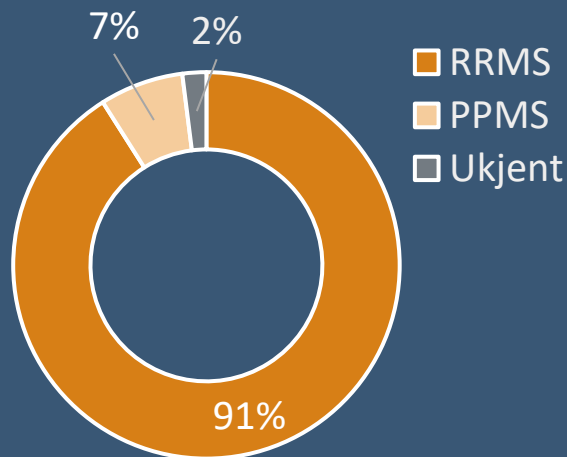
MENON-PUBLIKASJON NR. 78/2023

Av Erlend Skogli, Caroline Halvorsen, Christina Lønstad, Caroline Vinter, Inger Nielsen Hole og Ole
Magnar Sjøkke

14 000 personer har MS i Norge

Oversikt over fordelingen av type MS i 2022.

Kilde: MS-registeret (2022)

Gjennomsnittlig
debutalder:
35 år

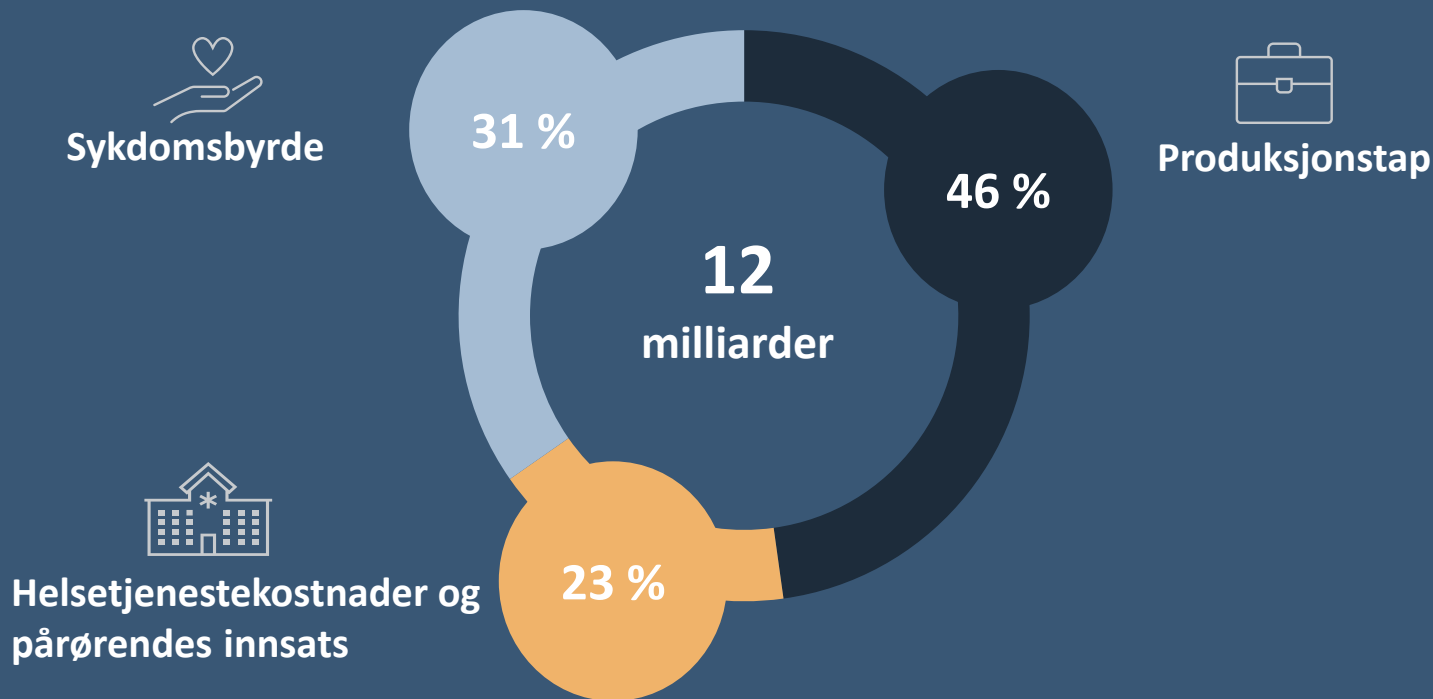
69 %

31 %

12 mrd. i samlede samfunnskostnader

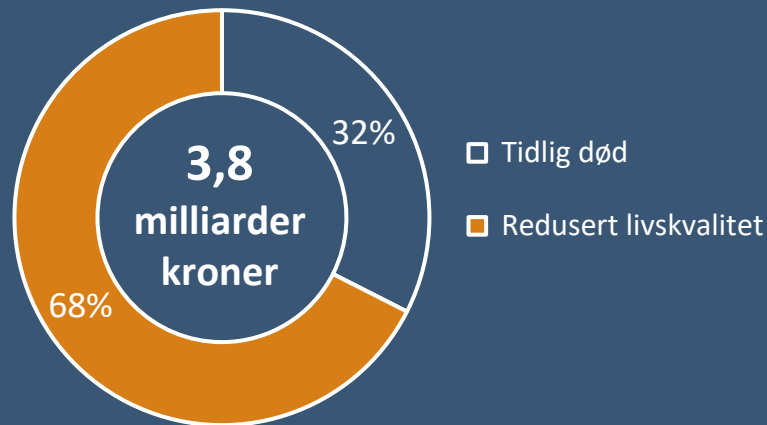
Kostnad per person med MS varierer

- Alvorlige tilfeller kan ha behov for over 1 million i helsetjenestekostnader og være 100% ufør
- Andre jobber fulltid og lever et tilnærmet normalt liv

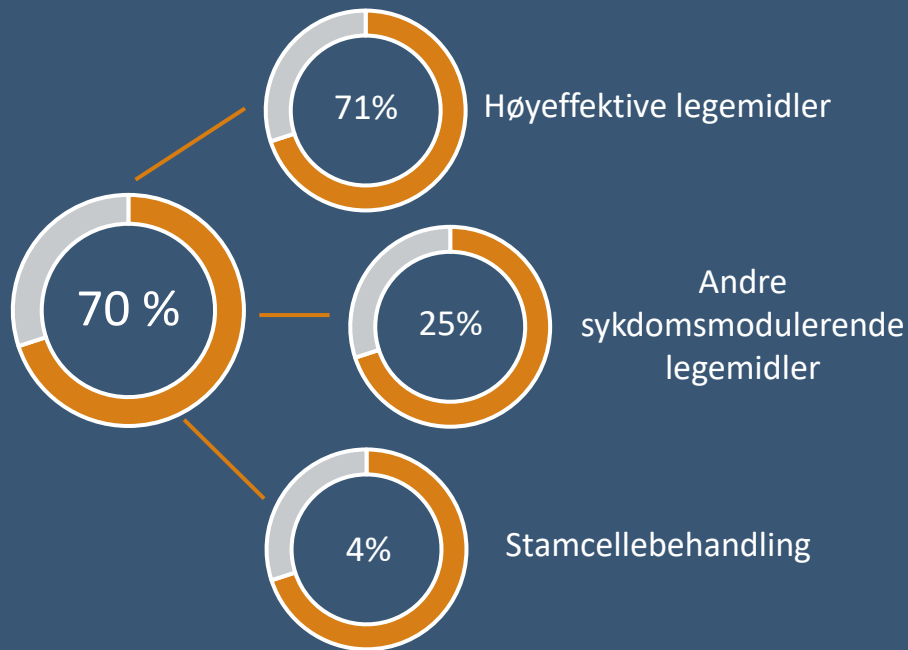
Alvorlighetsgrad	Andel personer	Andel av tapte gode leveår
Mild MS	80%	21%
Moderat MS	16%	42%
Alvorlig MS	4%	36%

3,8 milliarder kroner i sykdomsbyrde tilsvarer 2 000 tapte kvalitetsjusterte leveår

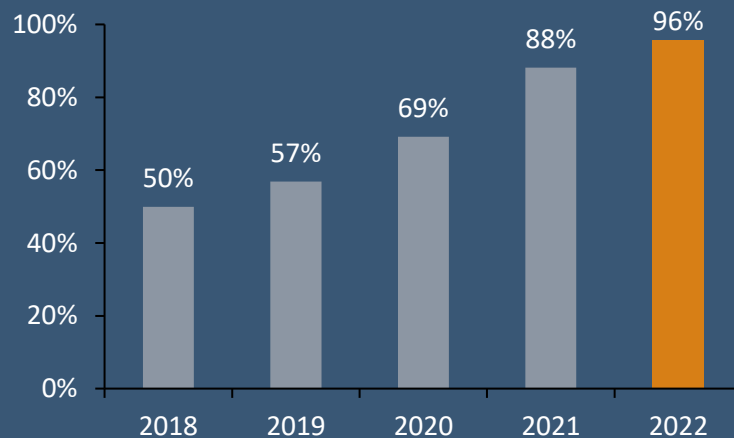
- Alder, type sykdom og varighet spiller en rolle
- Det har vært en betydelig bedring i livskvalitet de seneste årene
- Fatigue har en vesentlig innvirkning på livskvaliteten, men fanges trolig ikke opp her

70 % mottar sykdomsbremsende behandling

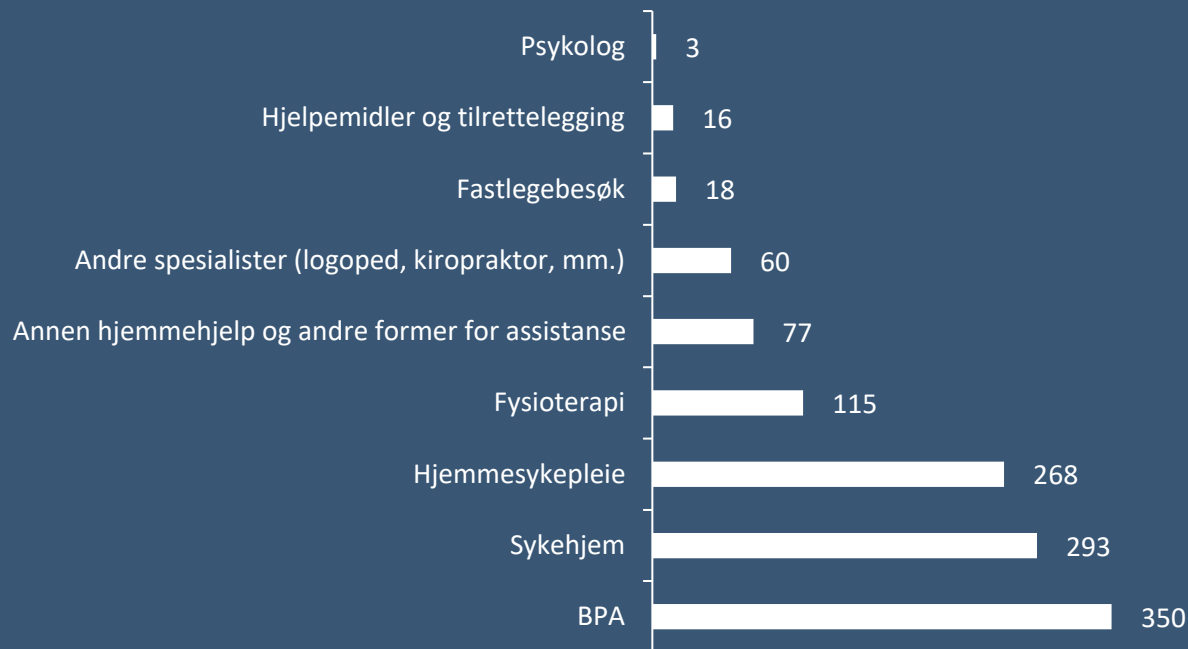

Andel av nydiagnostiserte med oppstart av høyeffektiv behandling.
Kilde: Årsrapporter fra MS-registeret (2022)

BPA utgjør den største kostnaden for kommunen

1,2 mrd
i kommune-
helsetjenesten

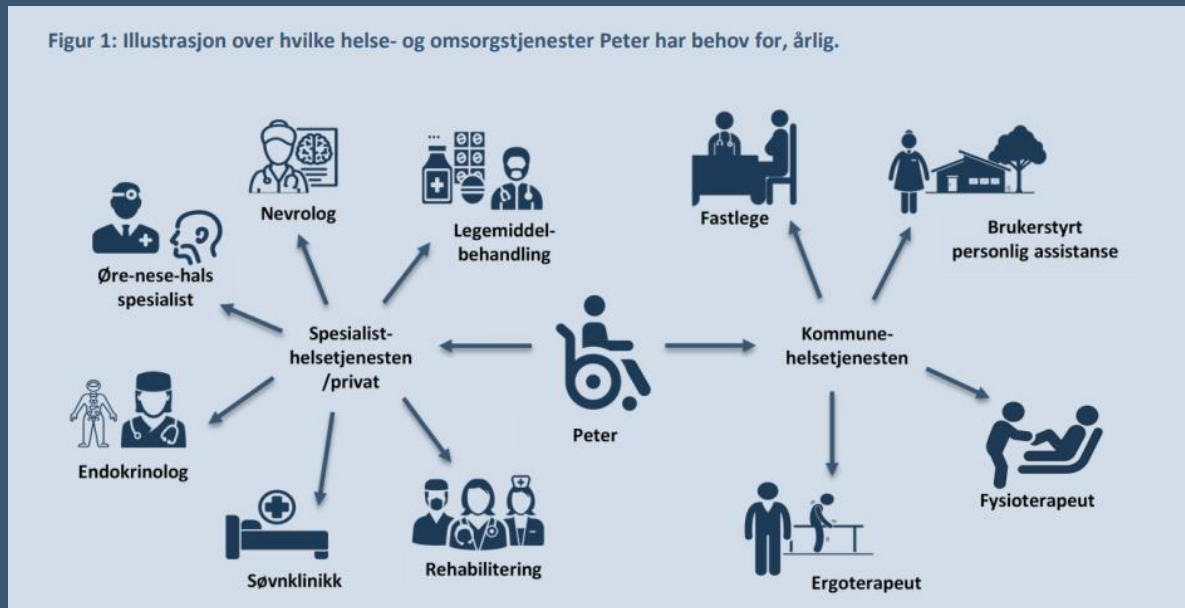

Millioner kroner i 2022

«Peter» - en person som er hardt rammet av MS

850 000 kr
årlig i
kommunehelsetjenester

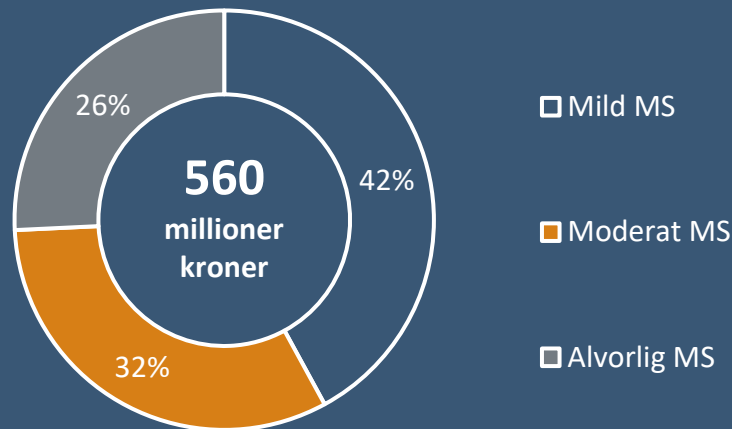
Figur 1: Illustrasjon over hvilke helse- og omsorgstjenester Peter har behov for, årlig.

Pårørendeinnsats verdsatt til 560 millioner kroner

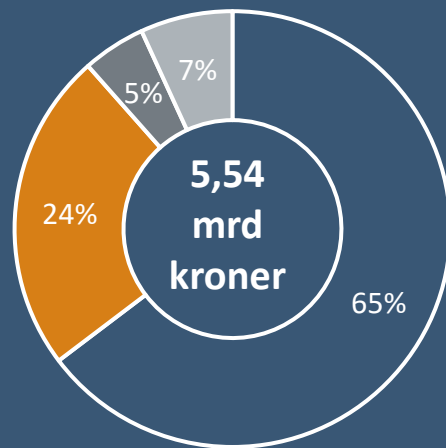
- Pårørendeinnsats tilsvarer 1 100 årsverk
- Kun kostnaden knyttet til arbeidet
- Pårørendeinnsats for alvorlig MS tilsvarer omtrent en 77 % stilling

Anslag på samfunnsøkonomisk kostnad av tid brukt på uformell pleie for personer med MS i 2022. Kilde: Menon Economics basert på Kobelt, Thompson, Berg, Gannedahl, & Eriksson (2017)

Produksjonstapet tilsvarer 7 000 årsverk

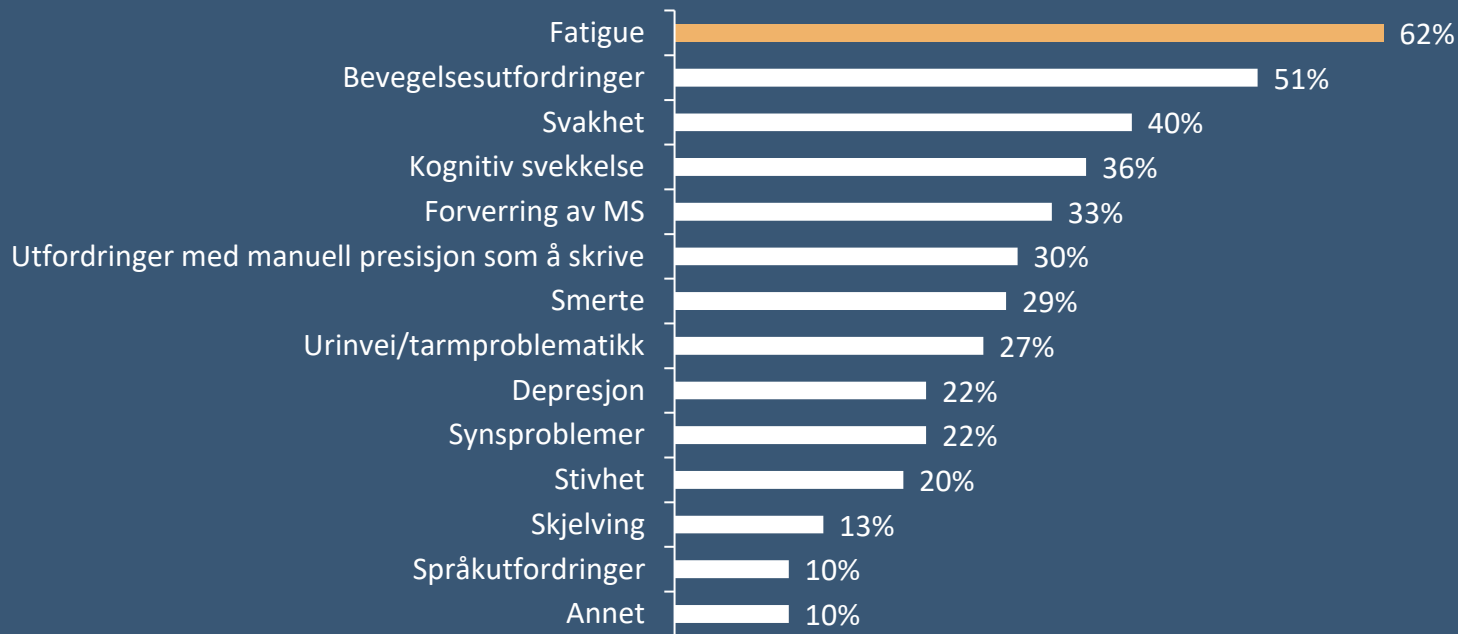
- MS er en sykdom med et stort produksjonstap
- Omtrent **halvparten** av personer med MS mellom 20-64 år er ikke i arbeid
- Stor andel som jobber redusert
- Klinikere tror at bedre medisiner vil bedre arbeidsevnen på lang sikt

- Ute av arbeid på grunn av MS
- Deltid/ redusert stilling
- Korttidsfravær og redusert produktivitet
- Skattefinansieringskostnad

Produksjonstapet skyldes i stor grad fatigue

Faktorer som hindret personer med MS å være i arbeid. Kilde: MS international federation (2016)

Oppsummert

12 milliarder kroner årlig i samfunnskostnader

Den største andelen er tapt verdiskaping – frafall av arbeid

Halvparten av kostnadene i det offentlige faller på kommunen

Pårørendeinnsatsen tilsvarer minst 1000 årsverk

Prioriteringsgrunnlaget for nye behandlinger gir et upresist bilde av de faktiske samfunnskostnadene

Det er knyttet høye forventninger til nye effektive behandlinger som kan bidra til å øke arbeidsevnen

Takk for oppmerksomheten

Rapporten kan lastes ned på [Menon.no](https://www.menon.no)